Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 5 ta' Diċembru 2023
(OR. en)

16112/23

CORDROGUE 119
SAN 710

EŻITU TAL-PROĊEDIMENTI

minn:	Segretarjat Ġenerali tal-Kunsill
fi:	4 ta' Diċembru 2023
lil:	Delegazzjonijiet
Nru. dok. preċ.:	15547/23 + ADD 1
Suġġett:	Konklużjonijiet tal-Kunsill dwar persuni li għandhom disturbi marbuta mal-użu tad-droga li jikkoinċidu ma' disturbi oħra tas-saħħa mentali

Id-delegazzjonijiet isibu fl-anness il-konklużjonijiet tal-Kunsill dwar persuni li għandhom disturbi marbuta mal-użu tad-droga li jikkoinċidu ma' disturbi oħra tas-saħħa mentali, kif approvati mill-Kunsill (Ġustizzja u Affarijiet Interni) fit-3992 laqgħa tiegħu fl-4 ta' Diċembru 2023.

ANNESS

Konklużjonijiet tal-Kunsill dwar persuni li għandhom disturbi marbuta mal-użu tad-droga li jikkoinċidu ma' disturbi oħra tas-saħħa mentali

Il-Kunsill tal-Unjoni Ewropea

WAQT LI JFAKKAR li:

Il-Kostituzzjoni tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (WHO) tiddefinixxi s-saħħa bħala stat ta' benesseri fiżiku, mentali u soċjali sħiħ u mhux biss in-nuqqas ta' mard jew infermità u tenfasizza li t-tgawdija tal-ogħla standard ta' saħħa li jista' jinkiseb hija wieħed mid-drittijiet fundamentali ta' kull bniedem[1].

L-Għan 3 tal-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli jippromwovi l-aċċess ugwali u nondiskriminatorju għal servizzi tal-kura tas-saħħa ta' kwalità għal kulħadd bħala parti mill-kopertura tas-saħħa universali[2].

Skont il-Karta tad-Drittijiet Fundamentali tal-UE, kulħadd għandu d-dritt ta' aċċess għall-kura tas-saħħa preventiva u d-dritt li jibbenefika minn trattament mediku skont il-kundizzjonijiet stabbiliti mil-liġijiet u l-prattiki nazzjonali. Fid-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-politiki u l-attivitajiet kollha tal-Unjoni, għandu jiġi żgurat livell għoli ta' ħarsien tas-saħħa tal-bniedem.

L-Istrateġija tal-UE dwar id-Drogi 2021-2025[3] u l-Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar id-Drogi 2021-2025[4] għandhom l-għan li jipproteġu u jtejbu l-benesseri tas-soċjetà u tal-individwu, jipproteġu u jippromwovu s-saħħa pubblika, joffru livell għoli ta' sigurtà u benesseri għall-pubbliku ġenerali, iżidu l-litteriżmu fis-saħħa, u jidentifikaw l-implimentazzjoni ta' mudelli adatti ta' trattament u kura għal gruppi bi bżonnijiet speċjali bħala qasam ta' prijorità strateġika.

[1] Kostituzzjoni tal-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa (who.int)
[2] Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU. Għan Nru 3: Jiġu żgurati ħajjiet f'saħħithom u jiġi promoss il-benesseri għal kulħadd f'kull età: https://www.un.org/sustainabledevelopment/health/
[3] Strateġija tal-UE dwar id-Drogi 2021-2025: ĠU C 102I, 24.3.2021, p. 1
[4] Pjan ta' Azzjoni tal-UE dwar id-Drogi 2021-2025: ĠU C 272, 8.7.2021, p. 2

Il-Komunikazzjoni tal-Kummissjoni dwar approċċ komprensiv lejn is-saħħa mentali[5], ippubblikata fis-7 ta' Ġunju 2023, tirrikonoxxi li l-ħtiġijiet speċjali tal-kura tan-nies b'komorbiditajiet għandhom jiġu indirizzati wkoll biex jiġi ffaċilitat l-aċċess għal trattamenti effettivi, b'mod partikolari għan-nies b'disturbi marbuta mal-użu tad-droga, fi qbil mal-Istrateġija tal-UE dwar id-Drogi 2021-2025 u mal-Pjan ta' Azzjoni relatat. Barra minn hekk, il-komunikazzjoni tindika tliet prinċipji gwida li għandhom japplikaw għal kull ċittadin: i) aċċess għal prevenzjoni adegwata u effettiva, ii) aċċess għal kura u trattament tas-saħħa mentali ta' kwalità għolja u għall-but ta' kulħadd u iii) riintegrazzjoni fis-soċjetà wara l-irkupru.

Id-WHO[6], l-UNODC[7] u l-EMCDDA[8] jirrikonoxxu li l-persuni li jużaw id-drogi u għandhom disturbi marbuta mal-użu tad-droga (DUDs) spiss ikollhom ukoll disturbi oħra tas-saħħa mentali, għalhekk, l-assoċjazzjoni bejn it-tnejn għandha titqies bħala standard aktar milli bħala eċċezzjoni. Dawn l-individwi, imsejħa wkoll bħala persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali li jseħħu flimkien, jew persuni b'DUDs u komorbiditajiet psikjatriċi oħra, jew persuni b'disturbi doppji, jikkostitwixxu grupp bi bżonnijiet speċjali.

---

5 Komunikazzjoni tal-Kummissjoni lill-Parlament Ewropew, lill-Kunsill, lill-Kumitat Ekonomiku u Soċjali Ewropew u lill-Kumitat tar-Reġjuni dwar approċċ komprensiv lejn is-saħħa mentali, Brussell, 7.6.2023, COM(2023) 298 final. https://eur-lex.europa.eu/legal-content/MT/TXT/PDF/?uri=CELEX:52023DC0298

6 Standards internazzjonali tal-WHO/UNODC għat-trattament ta' disturbi marbuta mal-użu tad-drogi: https://www.who.int/publications/i/item/international-standards-for-the-treatment-of-drug-use-disorders

7 Dokument għas-Sala tal-Konferenza tas-CND "Comorbidities in drug use disorders" (Komorbiditajiet fid-disturbi marbuta mal-użu tad-droga) (2022): https://www.unodc.org/documents/drug-prevention-and-treatment/UNODC_Comorbidities_in_drug_use_disorders.pdf

8 EMCDDA, Comorbidity of substance use and mental disorders in Europe (Komorbidità tal-użu ta' sustanzi u disturbi mentali fl-Ewropa): Comorbidity of substance use and mental disorders in Europe | www.emcdda.europa.eu

Id-DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali li jseħħu flimkien huma assoċjati ma' firxa wiesgħa ta' konsegwenzi negattivi: meta mqabbla ma' persuni b'disturb wieħed, peress li l-persuni b'disturbi doppji għandhom severità psikopatoloġika akbar u jippreżentaw rati ogħla ta' ammissjonijiet ta' emerġenza, aktar ammissjonijiet psikjatriċi fl-isptar, riskju ogħla ta' rikaduti fl-użu tad-drogi, aderenza u eżiti agħar għat-trattament, probabbiltà akbar ta' suwiċidju, doża eċċessiva u mwiet prematuri. Barra minn hekk, il-pazjenti b'disturbi doppji huma aktar predisposti li juru mġiba ta' riskju għoli marbuta ma' infezzjonijiet, bħall-viruses tal-HIV u l-epatite C. Huma wkoll aktar suxxettibbli għal konsegwenzi soċjali bħall-qgħad, il-faqar u l-kundizzjoni ta' persuni mingħajr dar, meta mqabbla ma' persuni b'DUDs biss jew b'disturbi mentali għajr id-DUDs[8][9][10].

Id-disturbi doppji jirrappreżentaw piż konsiderevoli fuq is-sistemi tas-saħħa u dawk soċjali, u d-WHO u l-UNODC jenfasizzaw l-importanza li jiġu identifikati u ttrattati disturbi mentali komorbidi f'persuni b'DUDs. Iż-żewġ organizzazzjonijiet jirrakkomandaw li s-sistemi nazzjonali tas-saħħa jiżviluppaw strateġija kkoordinata u interventi f'livelli differenti tas-sistema biex jindirizzaw il-ħtiġijiet mhux issodisfati tal-persuni affettwati minn disturbi doppji[8][9].

FILWAQT LI JIRRIKONOXXI li:

Id-disturbi doppji huma prevalenti fl-Istati Membri tal-UE, għalkemm id-data disponibbli dwar il-prevalenza tagħhom għadha limitata u eteroġenja. Fejn jeżistu studji, dawn jindikaw li r-rati jiddependu fuq firxa wiesgħa ta' fatturi inkluż: il-kampjun studjat (eż. il-popolazzjoni ġenerali, il-pazjenti fi sptarijiet ġenerali, fis-servizzi tas-saħħa mentali jew tad-drogi, fil-ħabsijiet, fil-popolazzjoni mingħajr dar); il-fatturi individwali u soċjali, it-tip ta' sustanza kkunsmata u x-xejriet tal-użu (eż. il-frekwenza, ir-rotta tas-somministrazzjoni...); l-aċċessibbiltà għas-servizzi tas-saħħa/soċjali ma' professjonisti mħarrġa (fil-kura primarja, tas-saħħa mentali jew tal-użu tad-droga). Fil-biċċa l-kbira tal-każijiet il-ġbir ta' data dwar disturbi doppji għal skopijiet ta' monitoraġġ huwa limitat jew nieqes, u l-metodi/strumenti ta' kejl ivarjaw bejn il-pajjiżi u l-konfigurazzjonijiet. L-impatt tal-istigma u d-diskriminazzjoni potenzjali fis-saħħa mentali u speċjalment relatati mal-użu tad-droga huwa aspett ta' min jenfasizzah[9][10][11].

Hemm bżonn li jiġu żviluppati, ipprovduti u implimentati prevenzjoni u interventi bbażati fuq l-evidenza li huma effettivi f'disturbi doppji. Dawk l-interventi jridu jkunu integrati, multidixxiplinari, komprensivi u nondiskriminatorji. Madankollu, għad fadal sfidi f'dan l-isforz fir-rigward tal-implimentazzjoni tar-rakkomandazzjonijiet tar-riċerka disponibbli lejn approċċ terapewtiku integrat għal disturbi doppji, kif ukoll biex trattamenti effettivi u interventi oħra jsiru aċċessibbli.

---

9 2023 EMCDDA Women and drugs: health and social responses (Rispons tas-saħħa u soċjali: nisa u drogi). https://www.emcdda.europa.eu/publications/mini-guides/women-and-drugs-health-and-social-responses_en

10 2023 EMCDDA Older people and drugs: health and social responses (Rispons tas-saħħa u soċjali: persuni anzjani u drogi). https://www.emcdda.europa.eu/publications/mini-guides/older-people-and-drugs-health-and-social-responses_en

11 2023 EMCDDA Homelessness and drugs: health and social responses (Rispons tas-saħħa u soċjali: kundizzjoni ta' persuni mingħajr dar u drogi). https://www.emcdda.europa.eu/publications/mini-guides/homelessness-and-drugs-health-and-social-responses_en

Fil-biċċa l-kbira tal-Istati Membri tal-UE, il-kura ta' disturbi doppji hija kondiviża bejn żewġ networks tal-kura, in-network tal-kura tas-saħħa mentali u n-network tal-kura għad-droga. Dan jista' joħloq diffikultajiet fl-iżgurar tal-aċċessibbiltà u l-effettività tat-trattament, filwaqt li joħloq sfidi speċifiċi (jiġifieri, il-kwistjoni tal-"bieb żbaljat"). Sabiex jiġi evitat li l-pazjenti b'disturbi doppji jkollhom aċċess limitat jew ma jkollhomx aċċess għas-servizzi ta' trattament xierqa, jenħtieġ isiru sforzi ddedikati biex jiġu identifikati dawn id-disturbi u approċċi li jiżguraw koordinazzjoni/integrazzjoni mill-qrib bejn is-servizzi differenti.

Hemm bżonn li titqajjem sensibilizzazzjoni dwar il-ħtiġijiet ta' kura speċjali ta' persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali (jew: kundizzjonijiet) fir-rispons tas-saħħa u soċjali, inkluż fl-oqsma tal-prevenzjoni, it-trattament, it-tnaqqis tal-ħsara u r-riintegrazzjoni.

Barra minn hekk, l-involviment tal-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, inkluż dawk li jfasslu l-politika, il-professjonisti tas-saħħa u tal-qasam soċjali8, id-dinja akkademika, is-soċjetà ċivili u l-persuni b'esperjenza fil-ħajja huwa meħtieġ sabiex nimxu lejn sistema li tipprovdi servizzi aċċessibbli, affordabbli u bbażati fuq l-evidenza għal persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali. Hija meħtieġa wkoll kooperazzjoni bejn l-Istati Membri u mal-Kummissjoni permezz tal-iskambju tal-esperjenza u l-aħjar prattika.
Jeħtieġ li jiġu żviluppati indikaturi biex jiġi mmonitorjat il-progress f'dan il-qasam, inkluż dwar is-sitwazzjoni epidemjoloġika u dwar l-interventi pprovduti bħala rispons.

Hemm bżonn li jittejbu u jiġu żviluppati aktar sforzi mmirati lejn persuni b'disturbi doppji f'sitwazzjonijiet speċjali u vulnerabbli: bħat-tfal, iż-żgħażagħ u l-anzjani, il-persuni mingħajr dar, il-persuni bi sfond ta' migrazzjoni jew ta' minoranza etnika, il-persuni LGBTI[12], il-persuni b'diżabbiltà, kif ukoll f'ambjenti speċifiċi bħall-ħabsijiet, il-kura obbligatorja, jew għal persuni involuti fi proċedimenti tal-qorti. Skont l-Għanijiet ta' Żvilupp Sostenibbli tan-NU, il-perspettiva tal-ugwaljanza bejn is-sessi u l-prinċipju li ħadd ma jitħalla jibqa' lura huma vitali biex jiġu indirizzati l-inugwaljanzi fil-qasam tas-saħħa mentali. B'mod ġenerali, l-istigma u r-riskju ta' diskriminazzjoni għandhom jiġu indirizzati u jiġu identifikati l-possibbiltajiet ta' attivitajiet ta' prevenzjoni.

[12] Ara l-Istrateġija tal-Kummissjoni dwar l-Ugwaljanza tal-LGBTIQ 2020-2025 (COM(2020) 698 final)

FILWAQT LI JIRRIKONOXXI li:

L-istabbiliment ta' strateġiji tal-kura, inkluż id-detezzjoni bikrija, id-dijanjożi preċiża, il-kura kkoordinata, it-trattament ibbażat fuq l-evidenza, it-taħriġ għall-professjonisti tal-kura tas-saħħa u tal-qasam soċjali u oħrajn kif meħtieġ, il-finanzjament adegwat għal dawn il-ħtiġijiet tal-pazjenti huma wħud mill-akbar sfidi li jiffaċċjaw dawk li jfasslu l-politika u l-prattikanti issa u fis-snin li ġejjin.

Hija r-responsabbiltà tal-Istati Membri tal-UE li jiżviluppaw u jadottaw miżuri ta' politika dwar id-drogi, filwaqt li FILWAQT LI JFAKKAR li skont l-Artikolu 168 tat-Trattat dwar il-Funzjonament tal-Unjoni Ewropea, l-Unjoni Ewropea tikkomplementa l-azzjonijiet tal-Istati Membri biex inaqqsu l-ħsara għas-saħħa relatata mad-drogi, inkluż miżuri ta' informazzjoni u prevenzjoni.

Filwaqt li l-ġestjoni tal-kura tas-saħħa mentali hija l-kompetenza esklużiva tal-Istati Membri tal-UE, l-UE għandha rwol kruċjali f'kollaborazzjoni ma' istituzzjonijiet oħra bħall-Organizzazzjoni Dinjija tas-Saħħa, l-Uffiċċju tan-Nazzjonijiet Uniti kontra d-Droga u l-Kriminalità, iċ-Ċentru Ewropew għall-Monitoraġġ tad-Droga u d-Dipendenza fuq id-Droga, id-dinja akkademika, u l-organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili, billi tipprovdi pariri, tiffaċilita t-tixrid tal-aħjar prattiki, u tappoġġa sistemi ta' informazzjoni standardizzati. Dan japplika wkoll għal miżuri legali u sillabi ta' taħriġ għall-ħaddiema tal-kura tas-saħħa fir-rigward tas-saħħa mentali u disturbi marbuta mal-użu ta' sustanzi.

JISTIEDEN LILL-ISTATI MEMBRI TAL-UE U L-KUMMISSJONI, KIF UKOLL KORPI U AĠENZIJI RILEVANTI OĦRA TAL-UE FL-OQSMA TA' KOMPETENZA RISPETTIVI TAGĦHOM U FIL-LIVELLI XIERQA, SKONT IL-PRINĊIPJU TAS-SUSSIDJARJETÀ, BIEX:

1. IQISU d-disturbi marbuta mal-użu tad-droga (DUDs) li jseħħu flimkien ma' disturbi oħra tas-saħħa mentali bħala sfida importanti għas-servizzi u l-politiki dwar id-drogi u s-saħħa mentali li teħtieġ rispons multidixxiplinari u komprensiv għall-ħtiġijiet ta' persuni b'dawn id-disturbi;
2. JIMXU LEJN **interventi f'livelli differenti tas-sistema** fil-ġestjoni ta' persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali b'approċċ multidixxiplinari li jinvolvi l-partijiet ikkonċernati rilevanti kollha, inkluż dawk li jfasslu l-politika, il-professjonisti tas-saħħa u dawk soċjali, id-dinja akkademika, is-soċjetà ċivili u persuni b'esperjenza fil-ħajja;
3. JINKLUDU fil-politiki dwar **is-saħħa, is-saħħa mentali u d-drogi** l-ħtieġa li jiġu żviluppati risponsi għall-ħtiġijiet ta' persuni bi problemi u disturbi oħra tas-saħħa mentali u li tingħata attenzjoni partikolari lil gruppi f'sitwazzjonijiet vulnerabbli u għall-perspettiva tal-ugwaljanza bejn is-sessi;
4. JIŻVILUPPAW U JIMPLIMENTAW **programmi ta' prevenzjoni, tnaqqis tar-riskju u tal-ħsara, trattament, irkupru, integrazzjoni u riintegrazzjoni** kif ukoll metodi għad-detezzjoni sistematika ta' komorbiditajiet oħra ta' disturbi mentali, li huma bbażati fuq l-evidenza xjentifika u l-aħjar prattiki.
5. JIMMIRAW li jwettqu sforzi speċifiċi biex jiżviluppaw **interventi personalizzati** aġġustati għall-ħtiġijiet speċjali tal-individwi skont il-fatturi individwali u soċjali speċifiċi tagħhom u l-komorbidità (eż., it-tip ta' disturb psikjatriku u t-tip ta' DUD), b'mod mhux diskriminatorju;
6. JAGĦTU ATTENZJONI PARTIKOLARI għad-**disponibbiltà u l-aċċessibbiltà** ta' trattament adegwat u effettiv għal persuni li għandhom kemm problemi kif ukoll disturbi oħra tas-saħħa mentali, irrispettivament mill-punt tad-dħul fis-sistemi tas-saħħa u tal-kura, (inkluż servizzi ta' tnaqqis tal-ħsara), f'konformità mal-prinċipju ta' "ebda bieb żbaljat", u jiżguraw koordinazzjoni effettiva;

7. JINKORAĠĠIXXU **appoġġ istituzzjonali u finanzjarju** suffiċjenti sabiex jiġu żviluppati risponsi xierqa għall-ħtiġijiet ta' persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali li jseħħu flimkien;

8. JIPPROMWOVU miżuri mmirati biex **jimminimizzaw l-istigma u d-diskriminazzjoni** assoċjati kemm mas-saħħa mentali kif ukoll mal-użu tad-droga, inkluż il-perspettiva sensittiva għall-ġeneru;

9. JIŻGURAW l-aċċess għas-servizzi għal persuni li jbatu fl-istess ħin minn DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali fi ħdan is-**sistema tal-ġustizzja kriminali**, u speċjalment fil-ħabsijiet, fil-faċilitajiet ta' detenzjoni taż-żgħażagħ jew fiċ-ċentri korrettivi;

10. JIPPROVDU U JIMPLIMENTAW **taħriġ professjonali**, kemm inizjali kif ukoll kontinwu, għall-professjonisti tal-kura tas-saħħa u oħra fil-qasam fit-trattament ta' DUDs li jseħħu flimkien u disturbi oħra tas-saħħa mentali;

11. JAPPOĠĠAW l-iżvilupp ta' **indikaturi affidabbli u komparabbli** madwar il-pajjiżi bħala għodod essenzjali għall-monitoraġġ adegwat tas-sitwazzjoni fir-rigward ta' persuni b'DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali, jiffaċilitaw l-iskrinjar u d-dijanjożi ta' disturbi doppji, u jivvalutaw il-politiki dwar dan is-suġġett;

12. JIPPRIJORITIZZAW U JAPPOĠĠAW ir-**riċerka** fl-aspetti differenti tad-DUDs u disturbi oħra tas-saħħa mentali, filwaqt li jenfasizzaw l-importanza ta' definizzjonijiet u metodi/għodod ta' kejl ekwivalenti u billi jinkludu riċerka dwar l-aħjar prattiki li jippermettu lill-professjonisti jimplimentawhom b'mod adegwat.